RAADSVOORSTEL

Zaaknummer:	0000847148
Onderwerp:	Verzoek raadsadvies zonneweide glastuinbouwgebied Alton
Datum raadsvergadering:	22 oktober 2024
Portefeuillehouder:	R.H. Schoemaker
Programma:	7. Volksgezondheid en milieu

Publiekssamenvatting

Er is een aanvraag omgevingsvergunning voor het aanleggen van een zonneveld ingediend. Het project is 6,5 hectare groot en ligt in het zoekgebied van de RES (Regionale Energie Strategie) dat onderdeel uitmaakt van het glastuinbouwgebied Alton op de locatie tussen de N242, de Stationslaan en de Schoutenbosweg. Deze aanvraag is voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet gedaan. Daarom is géén verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad nodig. De gemeenteraad heeft echter op 8 november 2023 het raadsbesluit ‘Delegatiebesluit omgevingsplan’ vastgesteld, waarin voor het realiseren van zonnevelden altijd het bindend adviesrecht geldt. Het college vindt het daarom passend om voor deze ontwikkeling een positief advies van de gemeenteraad te vragen.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit een positief advies af te geven voor de ontwikkeling van 6,5 hectare zonneveld in het RES-zoekgebied Alton opdat het ontwerpbesluit tot het verlenen van de omgevingsvergunning door het college kan worden gepubliceerd en ter inzage kan worden gelegd.

Inleiding

In 2021 is een principeverzoek voor een zonneveld ingediend. De gemeente heeft, na instemming van de toen betrokken portefeuillehouders, aangegeven in principe medewerking te willen verlenen aan dit project mits het aan de op dat moment geldende beleidsnotitie ‘Afwegingskader Zonnevelden Heerhugowaard’ (hierna; Afwegingskader) zou voldoen en aangetoond wordt dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De aanvrager heeft vervolgens voor dit project op 22 december 2023 een aanvraag om tijdelijke (voor de duur van 25 jaar) omgevingsvergunning ingediend conform het Afwegingskader en de aanvraag voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing.

Voor het Afwegingskader heeft geen harmonisatie van beleid plaatsgevonden. Omdat daarmee het Afwegingskader per 1 januari 2024 is komen te vervallen, is er geen beleidstoetsingskader meer voor verdere besluitvorming anders dan de richtlijnen zoals die staan opgenomen in de Regionale Energie Strategie (hierna RES 1.0) voor een zoekgebied. Uit de toetsing van de ruimtelijke onderbouwing blijkt dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Omdat de aanvraag is gedaan vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is het college gemandateerd om hierover te besluiten. Ook is daarom geen verklaring van geen bedenkingen van de raad nodig. Echter, dit is een omvangrijke ontwikkeling en de raad heeft inmiddels het raadsbesluit ‘Delegatiebesluit omgevingsplan’ op 8 november 2023 vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat voor een aanvraag voor zonnevelden altijd het bindend adviesrecht van de raad geldt. Gelet op deze recente uitspraak van de raad, vindt het college het passend een advies van de raad te vragen over deze ontwikkeling.

Beoogd effect

Het realiseren van een zonneveld in een RES-zoekgebied in Alton draagt bij aan de doelen van de gemeente Dijk en Waard om in 2050 CO2-neutraal te zijn en geeft daarmee ook uitvoering aan de afspraken uit het Klimaatakkoord en de RES 1.0.

Kader

- Akkoord van Parijs

Over de energietransitie zijn nationaal en internationaal bindende afspraken gemaakt tijdens de Klimaattop van Parijs met bijna alle landen van de wereld.

- Nationale Klimaatwet

In de Klimaatwet, artikel 2, lid 1 tot en met 3, staan drie doelen:

1. Een vermindering van 95% (t.o.v. 1990) van de broeikasgasuitstoot in 2050;
2. Een vermindering van 49% (t.o.v. 1990) van de broeikasgasuitstoot in 2030;
3. 100% broeikasgas-neutrale elektriciteit in 2050.

Dit betekent dat de gemeente zich moet inspannen om een bijdrage te leveren aan deze doelen.

- Klimaatakkoord

In Nederland krijgt de energietransitie gestalte via de vastgestelde Klimaatwet en de concretisering van de afspraken die nodig zijn om de doelen te behalen, het Nederlandse Klimaatakkoord. Hierin staat vermeld dat elke regio een Regionale Energiestrategie dient op te stellen. Het hoofdstuk over de RES in het Klimaatakkoord vindt u hier, vanaf bladzijde 222.

- De RES 1.0
- Het coalitieakkoord Thuis in Dijk en Waard 2023-2026
- De Omgevingswet, 1 januari 2024
- Bestemmingsplan Buitengebied 2014
- Bestemmingsplan Wonen en Parkeren en het Veegplan Heerhugowaard 2023
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
- Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Oude recht van toepassing

Op een aanvraag, ingediend vóór 1 januari 2024, is het oude recht van toepassing. In het overgangsrecht (Invoeringswet) is gekozen voor een eerbiedigende werking van, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, reeds lopende procedures. Dit betekent dat de procedure kan worden doorlopen conform de oude wet- en regelgeving, zowel procedureel als qua inhoudelijke toetsing daaraan.

In het Besluit omgevingsrecht (Bor) is bepaald dat aan een tijdelijke omgevingsvergunning medewerking verleend kan worden voor de duur van maximaal 10 jaar. Omdat een omgevingsvergunning gevraagd wordt voor de duur van 25 jaar, kan een tijdelijke omgevingsvergunning alleen op grond van de uitgebreide procedure van de Wabo.

Volgens het oude recht moet, op grond van artikel 6.5 Bor, bij de uitgebreide procedure, altijd een verklaring van geen bedenkingen (hierna; vvgb) aan de gemeenteraad worden gevraagd, tenzij er sprake is van een project dat valt onder een door de gemeenteraad vastgestelde lijst van gevallen waarvoor een vvgb niet vereist is.

Wegens het overgangsrecht geldt – voor aanvragen ingediend vóór 1 januari 2024 – nog altijd het per 1 januari 2024 vervallen raadsbesluit van Heerhugowaard van 20 december 2016. Hierin staat dat onder meer géén vvgb vereist is, als de activiteit in overeenstemming is met het door de gemeenteraad vastgestelde ruimtelijke beleid zoals een structuurvisie ingevolge de Wet ruimtelijke ordening en/of een gebiedsvisie en/of een daarmee vergelijkbaar document. Op 1 juni 2021 is een dergelijk beleidskader vastgesteld door de gemeenteraad, te weten: de

beleidsnotitie ‘Afwegingskader Zonnevelden Heerhugowaard’ (het Afwegingskader). Het initiatief voor de zonneveld voldoet hieraan. Dit betekent dat in dit geval een vvgb niet vereist is.

Afwegingskader Zonnevelden Heerhugowaard géén toetsingsgrond
Het Afwegingskader is per 1 januari 2024 bij het ontstaan van de gemeente Dijk en Waard komen te vervallen omdat er voor de voormalige gemeente Langedijk geen vergelijkbaar beleid bestond. Het Afwegingskader valt niet onder het hierboven omschreven overgangsrecht. De Raad van State heeft echter al vaker geoordeeld dat bestuursorganen het beleid moeten toepassen zoals het op het moment van vergunningverlening geldt. Daardoor ontstaat de situatie dat, omdat de aanvraag is ingediend vóór 1 januari 2024 er geen vvgb vereist is (omdat het bouwplan op dat moment paste binnen toen geldend beleid) terwijl op het moment van vergunningverlening niet zonder meer naar dit beleid verwezen kan worden omdat dit inmiddels vervallen is.

Vaststelling van ‘Delegatiebesluit omgevingsplan’ door de raad
Inmiddels is het ‘Delegatiebesluit omgevingsplan’ op 8 november 2023 door de raad vastgesteld voor de Omgevingswet die vanaf 1 januari 2024 inging. Daarin staat onder meer dat het college voor de realisatie van zonnevelden altijd een bindend advies van de raad moet vragen.

Op basis van het overgangsrecht hoeft het college deze ontwikkeling niet aan de raad voor te leggen voor een vvgb. Echter, omdat het hier gaat om een omvangrijke ontwikkeling, en het college wil handelen in lijn met het raadsbesluit ‘Delegatiebesluit omgevingsplan’, wil het college de raad om een positief advies vragen. Het advies wordt bij de besluitvorming meegewogen.

Argumenten per beslispunt

De raad besluit een positief advies af te geven voor de ontwikkeling van 6,5 hectare zonneveld in het RES-zoekgebied Alton opdat het ontwerpbesluit tot het verlenen van de omgevingsvergunning door het college kan worden gepubliceerd en ter inzage kan worden gelegd.

1. *Gemeente Dijk en Waard biedt met een positief advies de mogelijkheid om bij te dragen aan de (eigen) klimaatdoelen*
   a. In deze casus met grote maatschappelijke impact en belang voor de klimaatdoelstellingen, vindt het college het belangrijk om een positief advies aan de raad te vragen.
   b. Om de duurzaamheidsdoelstellingen te halen is het nodig om zoveel mogelijk opties voor het opwekken van energie te verkennen en als deze passen binnen eigen beleid en doelen, deze toe te staan. Dit initiatief past hierin.

2. *Er zijn geen belemmeringen vanuit regelgeving om niet over te gaan tot het verlenen van de omgevingsvergunning door het college*

   a. Goede ruimtelijke onderbouwing: Uit de ruimtelijke onderbouwing en bijbehorende onderzoeken blijkt dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Er zijn positieve adviezen ontvangen van de overlegpartners (Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier). Er zijn geen stedenbouwkundige, planologische, archeologische of milieutechnische bezwaren tegen de uitvoering van dit project. Na afloop van de instandhoudingstermijn van 25 jaar kan het perceel weer gebruikt worden voor agrarische doeleinden.
   b. Passend binnen PRV en Rijksbeleid: Het verzoek past binnen de regels van de Provinciale verordening. Ook past het project in de wijzigingen die de provincie in de

verordening op 1 januari 2025 doorvoert naar aanleiding van onder meer het gewijzigde rijksbeleid. De kamerbrief ‘2e Zonnebrief over ontwikkeling zonne-energie’ (d.d. 6 juli 2023) van het Rijk, waarin een aanscherping voor zonnevelden op het land wordt aangekondigd (ter voorkoming dat zonnevelden op landbouwgrond geplaatst worden als dat niet nodig is), vormt geen belemmering voor deze aanvraag. Het Rijk bepaalde dat zonneveldprojecten, waarvan het participatietraject op 26 oktober 2023 al in een vergevorderd stadium is, vallen onder het overgangsrecht en daarmee zijn vrijgesteld van wijzigingen en extra voorwaarden. Het betreft hier een dergelijk geval. Het project voldoet eveneens aan de provinciale handreiking ‘kwaliteitsimpuls Zonneparken’. De Provincie Noord-Holland heeft hierom voor dit project op 24 juni 2024 een positief advies gegeven.

c. Afwegingskader is goed doorlopen: Het inmiddels vervallen Afwegingskader vormt mede de basis van de ingediende aanvraag omgevingsvergunning. Dit komt omdat het vooroverleg al in 2021 ingediend was en het tot eind 2023 duurde om de aanvraag hiermee volledig in overeenstemming te brengen. De aanvrager heeft alle benodigde onderzoeken ingediend in voorbereiding op de aanvraag omgevingsvergunning. Ook is het participatietraject doorlopen. Het is daarom dat het Afwegingskader in de ingediende ruimtelijke onderbouwing als bijlage is opgenomen. In het Afwegingskader zijn gebieden aangewezen waar kansen voor zonnevelden liggen. Er zijn onder meer gebied specifieke regels opgenomen voor de landschappelijke inpassing en voor bouwwerken. Ook voorwaarden omtrent communicatie en financiële participatie maken hiervan deel uit. Het Afwegingskader is een nadere uitwerking van het provinciale beleid en de richtlijnen uit de RES 1.0. Er wordt in de onderbouwing aangetoond dat aan de relevante passages en randvoorwaarden wordt voldaan.
d. Participatie: De aanvrager heeft een communicatieplan opgesteld. Onderdeel hiervan is het voeren van zogenoemde ‘keukentafelgesprekken’ met belanghebbenden uit de directe omgeving van het project. Vervolgens is een informatiebijeenkomst georganiseerd waarbij ook de gemeente aanwezig was. De resultaten daarvan zijn genoemd en verwerkt in de aanvraag. Er zijn geen opmerkingen ontvangen die medewerking aan het project onwenselijk maakt.
e. Gronden derden en communicatie: De beoogde locatie is niet in eigendom van de initiatiefnemer. De initiatiefnemer heeft met de eigenaar en direct belanghebbenden (in de directe omgeving) afgestemd en informerende gesprekken gehouden.
f. Strategische omgevingsvisie: In de strategische omgevingsvisie Dijk en Waard wordt rekening gehouden met de RES zoekgebieden, zoals die eerder zijn aangewezen. In dit zoekgebied is een zonneveld dan ook mogelijk gemaakt. Destijds in het RES-traject en in de tervisielegging van de strategische omgevingsvisie is hier ook rekening mee gehouden (en over geparticipeerd).

Kanttekeningen en risico’s

Afwegingskader

Sinds 2021, na het indienen van het vooroverleg, is gewerkt aan een aanvraag die aan het Afwegingskader voldoet. De ruimtelijke onderbouwing is hierop gebaseerd. De initiatiefnemer heeft dit in het participatietraject ook als zodanig gecommuniceerd. Het Afwegingskader is in de bijlage van de onderbouwing ook opgenomen. Het ligt in de rede de uitgangspunten van het Afwegingskader als toetsingscriteria toe te passen en voor deze aanvraag onderdeel te laten uitmaken van de besluitvorming in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Er is thans geen sprake van een vergelijkbaar geval zodat de precedentwerking gering is.

Financiële participatie / lokaal eigendom

In het Klimaatakkoord is het doel beschreven om projectontwikkelaars en lokale inwoners/bedrijven gelijkwaardig te laten samenwerken in de ontwikkeling, bouw en exploitatie. Om de projecten voor de energietransitie te laten slagen, gaan partijen hierbij een gelijkwaardige

samenwerking aan. Dit vertaalt zich in een evenwichtige eigendomsverdeling waarbij gestreefd wordt naar 50% eigendom van de productie van de lokale omgeving (burgers en bedrijven).

De ‘RES 1.0’ én het Afwegingskader streven eveneens ernaar dat bij de realisatie van een zonneveld minimaal 50% van het veld lokaal eigendom wordt. In het document ‘Financiële- en procesparticipatie’ (bijlage 3) wordt door de initiatiefnemer aangegeven op welke wijze hieraan invulling wordt gegeven:

- *Oprichting lokale energiecoöperatie*
  De initiatiefnemer richt een lokale energiecoöperatie op samen met het bedrijf INNAX. Deze lokale energiecoöperatie wordt voor minimaal 50% eigenaar van het zonneveld. Inwoners uit de regio kunnen tegen een minimaal tarief lid worden en energie geleverd krijgen tegen een gereduceerd tarief. De direct omwonenden krijgen hierbij het eerste recht (en daarna de wijdere omgeving) om deel te nemen aan de energiecoöperatie.

- *Eigen vermogen/investeerders*
  Anderzijds zal er eigen vermogen opgehaald worden ten behoeve van de realisatie van het project. Daar kan de wijdere omgeving (inclusief direct omwonenden/lokale omgeving) van het zonneveld financieel aan meeprofiteren. De deelnemer investeert dan in dit eigen vermogen van het zonneveld door het kopen van obligaties met een looptijd tussen de 10 en 20 jaar en ontvangt rendement.

- *Groencertificaten*
  Tot slot is de verkoop van een deel van de stroom/groencertificaten vanuit het park aan de glastuinbouw verkend. Vanuit het project zal maximaal 50% van stroom met GVO’s met voorrang tegen marktconforme voorwaarden aan de glastuinbouw worden aangeboden zodat deze in het kader van de verduurzaming gebruikt kunnen worden. Een inventarisatie eind 2023 / begin 2024 heeft geleid tot aanmelding van een aantal partijen die graag een (vrijblijvende) aanbieding zouden willen ontvangen op het moment dat het park operationeel is. Dit betreft ongeveer 15% van de opbrengst van het zonneveld. Dit deel van de stroom zal gereserveerd worden voor de partijen die zich hiervoor hebben aangemeld.

Bij alle vormen van (financiële) participatie kan het aantal deelnemers beperkt zijn door tegenvallende interesse. Investeren met eigen vermogen brengt daarnaast risico’s met zich mee, waardoor partijen kunnen besluiten hier niet in deel te nemen.

Om als gemeente enige mate van regie te hebben op de financiële participatie is in het ontwerp omgevingsvergunning opgenomen ter borging van deze constructie dat de ruimtelijke onderbouwing en de daarbij behorende documenten deel uitmaken als gewaarmerkte bijlagen bij het besluit. Als het beoogde lokale eigendom niet gehaald wordt (of andere wijzigingen optreden die niet passen binnen het kader van de verleende vergunning) dan kunnen de gemeente en de initiatiefnemer op basis hiervan in gesprek gaan om een oplossing(en) te vinden.

Alternatieven

Geen positief advies afgeven
Realisatie van een zonneveld van een dergelijke omvang telt mee in de duurzaamheids-doelstellingen van Dijk en Waard. Zowel het college van de voormalige gemeente Heerhugowaard als het huidige college van Dijk en Waard zien het initiatief als meerwaarde om

de doelstellingen op het gebied van duurzaamheid te halen. Het advies zal worden meegewogen bij de besluitvorming.

Samenwerking en participatie
De initiatiefnemer zorgt voor afstemming in het veld; met Liander is een getekende aansluit - en transport overeenkomst om de stroom op het net te leveren. De planning van de realisatie van deze aansluiting is voor het eerste kwartaal van 2026. De initiatiefnemer heeft een gedegen communicatieplan ingediend en grotendeels de stappen hiervan doorlopen.

Financiën
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag omgevingsvergunning worden leges in rekening gebracht op basis van de legesverordening.

Communicatie
Indien een positief advies ontvangen is, wordt het ontwerpbesluit tot het verlenen van de omgevingsvergunning gepubliceerd en ter inzage gelegd.

Uitvoering
De inhoudelijke toetsing van de aanvraag is afgerond. Na een positief advies van de raad wordt de initiatiefnemer hiervan op de hoogte gebracht. Het conceptbesluit (met bijbehorende stukken) wordt voor een periode van 6 weken ter inzage gelegd voor zienswijzen. Na afloop van de zienswijzenperiode wordt, met meewegen van eventuele zienswijzen, door het college een besluit genomen. Tegen een besluit op de aanvraag staat de mogelijkheid open tot het indienen van beroep.

Bijlagen, onderdeel van het besluit
1. Kaartje met initiatief
2. Inrichtingsplan Alton, 12 december 2023
3. Financiële- en procesparticipatie, 2 juli 2024
4. Publiceerbare aanvraag, 22 december 2023
5. Ruimtelijke onderbouwing, 2 juli 2024
6. Tekening bestaande situatie, 30 januari 2024
7. Afwegingskader Zonnevelden Heerhugowaard
8. Ontwerp omgevingsvergunning
9. Communicatie – en participatieplan uit het vooroverleg
10. Ontwerp raadsbesluit

Bijlagen ter informatie
-